

ČLANCI

INTERVJUI

ISTRAŽIVANJA

KNJIGE

“U DUBAIJU JE JEFTINIJE” – UKRAJINCI POPUNJAVALI RUPE U SEZONI

Objavljeno: 28.11.2022

U prva dva članka našeg serijala “Umjesto vojne, radna mobilizacija – novi migrantski radnici” (prvi možete naći [ovdje](#), a drugi [ovdje](#)) Radnička prava definirala su najčešće probleme s kojima se Ukrajinci i Ukrajinke, izbjeglice iz rata koje su u Hrvatskoj našle posao suočavaju.

U prethodnim smo tekstovima smjestili probleme radnika i radnica iz Ukrajine u širi kontekst problema s kojima se suočavaju stranici radnici u Hrvatskoj, iako je osobama iz Ukrajine uvelike pomogla politička odluka donesena na razini Europske unije (EU), ona o implementaciji sustava privremene zaštite. Odlukom im je bar donekle pružena neka sigurnost, ona koju zasigurno ne uživaju migranti i tražitelji azila u Hrvatskoj, ali su se i Ukrajinci vrlo brzo susreli sa stvarnošću tržišta rada i tržišta nekretninama.

Tako su njima, bez obzira na to što se u hrvatskom javnom prostoru vrlo brzo formirao diskurs o tome da će izbjeglice iz Ukrajine popuniti rupe na hrvatskom tržištu rada, zbog problema poput jezične barijere i tromog sustava nostrifikacije diploma preostali uglavnom teški, fizički poslovi.

Sunčica Brnardić iz Saveza samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) smatra da je "najveći problem u Hrvatskoj još uvijek nedostatak političkog razumijevanja i suočavanja s činjenicom da ćemo bez kvalitetnih i održivih radno-migracijskih politika vrlo brzo suočiti s ozbiljnim izazovima u funkcioniranju tržišta rada i gospodarstva, ako ne i samog društva. Dapače, postoje ozbiljne indikacije da smo s time već zakasnili. Državni angažman po ovom pitanju svodi se na osiguravanje zakonskog okvira koji poslodavcima omogućuje brzi 'uvoz' radnika, no sve ostalo izostaje".

Radnička prava obratila su se udruzi Svoja koja pomaže Ukrajincima i Ukrajkama tijekom procesa traženja posla pa tako, primjerice, na svojoj Facebook stranici vrlo često objavljuju i oglase za posao. Iz Udruge su nam kazali da su dosad pomogli oko 100 Ukrajinaca i Ukrajinke da pronađu posao. Kao najveće probleme s kojima se susreću ističu nepoznavanje hrvatskog jezika i/ili nedovoljno poznavanje engleskog jezika, dugotrajan postupak nostrifikacije diplome, otežan najam stana ili potreba za besplatnim mjestom za stanovanje za početni period, kao i nedostatak mjesta u vrtićima. Kao što smo već pisali, velik broj izbjeglica čine majke s djecom koje vrlo često ili traže posao na pola radnog vremena ili uopće nisu u mogućnosti tražiti posao jer se moraju brinuti o djeci koju nemaju kome ostaviti, djelomično i zbog nedostatka socijalne

mreže – drugih članova obitelji i prijatelja koji bi im u tome pomogli.

Iz udruge Svoja kažu da Ukrajinci i Ukrajinke najčešće rade na radnim mjestima koja traže i kvalificiranu i nekvalificiranu radnu snagu, a koja im mogu biti dostupna s obzirom na razinu znanja jezika i bez nostrifikacije diplome (blagajnici, pekari, prodavači, *beauty* majstori, građevinski radnici, kuhari i pomoćni kuhari, vozači, konobari, sobarice i slično). Stručnjaci koji znaju engleski, a ne moraju nostrificirati svoju diplomu, rade na radnim mjestima koja zahtijevaju kvalificiranu radnu snagu: marketingaši, administratori, informatičari, ističu.

Oni kao Udruga nisu izravno bili upoznati sa slučajevima kršenja radničkih prava. „Također surađujemo s Hrvatskim pravnim centrom koji Ukrajincima pruža besplatne pravne konzultacije, uključujući radno-pravno“, dodaju.

Radnička prava također su razgovarala s Natalijom, inače diplomiranom pravnicom koja je u Kijevu radila kao direktorica firme koja se bavila održavanjem zgrada i poslovnih prostora. Sada u Splitu radi kao – slastičarka.

U okolicu Splita je došla jer su je pozvali prijatelji koji su njoj i njeno troje djece ustupili stan. Njena obitelj u stanu koji naziva *komunalkom* (jer ju podsjeća na zajednički stan iz doba Sovjetskog Saveza) plaća režije. Prvih tjedan-dva nakon dolaska u Hrvatsku samo je čitala vijesti, pa je odlučila da nešto treba raditi.

Foto: [UN Women](#)

„Doma sam radila kao pravnik. Ali ovdje sam shvatila – ne znam hrvatski, mislila sam što mogu raditi – a mogu kuhati“, kazala nam je. „Priključila sam se Viber grupi u kojoj su *postana* slobodna radna mjesta. Kada sam vidjela oglas za pomoćnika u kuhinji, otišla sam na razgovor. Nemam iskustva, ali imam ruke“, kaže.

Počela je raditi u jednom bistrou u kojem su čak htjeli da potpiše ugovor na cijelu sezonu, ali nije htjela jer je tada – u travnju – još uvijek vjerovala da će se vrlo brzo vratiti kući.

Potom je našla posao u hotelu. Nakon razgovora za posao prvo su je pozvali da radi kao konobarica, ali shvatila je da joj je to preteško. Potom je prešla u slastičarnu.

Radila je tako dva mjeseca, ali bilo joj je jako teško, jer "slastičari i pekari s poslom počinju rano". Posao je započinjao u pet ujutro. Kolektiv je bio dobar, bilo joj je ugodno raditi s njima, iako nitko – osim šefa – nije govorio engleski, stoga joj je bilo teško ostvariti komunikaciju. "Bilo je ugodno raditi, ali fizički teško", kaže nam.

Za vrijeme sezone prebacili su ih na sezonski raspored rada. "To je bilo jako, jako teško fizički. Djecu nisam vidjela. Ljudi govore 'imaš vremena poslije 15', ali kad dođeš doma, kada se u 15 sati vratiš, samo padaš u krevet spavati", govori nam, a opseg posla opisuje kao „ludi“.

"Ljudi koji rade u uredu nisu naviknuti na takav tip fizičkog posla. Umorila sam se od posla u slastičarni u hotelu, bilo je samo jedno te isto, jedno te isto, nije bilo nikakvog napretka. Potom sam pošla tražiti nešto drugo i našla posao bliže mjestu gdje živim, a i raspored rada je bio bolji", kaže, iako je i ovaj posao bio "težak", a raspored rada također "lud".

"Kada to usporedim s Ukrajinom... Tamo sam radila osam sati dnevno, pet dana u tjednu, a ovdje je bilo 10, 12 sati dnevno s jednim slobodnim danom. No, objasnili su mi što je sezona, treba istrpjeti. A ni plaće nisu neko ludilo", govori. U hotelu je primala plaću od 5.000 kuna za rad šest dana tjedno po osam sati, a u zadnjem u sezoni radila je za 8.000 kuna za rad šest

dana u tjednu, po deset sati dnevno. Odradila je, dakle, cijelu sezonu.

Svejedno, Natalija smatra da je imala sreće. Za poslodavce i kolektiv nema loše riječi jer su joj dali posao iako nije imala iskustva i zahvalna im je. Njena sestra, recimo, nije imala toliko sreće. Radila je u jednom kafiću u kojem je plaću primala na ruke svaki tjedan, a jedan dan samo su joj rekli da se sutradan više ne mora pojaviti na poslu.

Kao najveće probleme Natalije ističe jezičnu barijeru, raspored i "režim" rada.

„Sezona je bila jako teška“, kaže nam. Međutim, Natalija je svjesna da u Splitu ne bi mogla živjeti da nije imala besplatan smještaj i besplatnu prijevoznu kartu koju je grad Split omogućio izbjeglicama iz Ukrajine. „Prijevoz u Splitu je besplatan, a da nije bilo bi jako teško, jer mnogi žive van Splita, u Kaštelima, Omišu... Inače bi bilo jako teško to platiti“.

„S mojom plaćom koja je bila oko 1.000 dolara, da sam morala platiti smještaj oko 400 dolara (a to je često minimum), bilo bi nemoguće. Imam troje djece i nemam muža koji mi pomaže. Mi smo došli u ožujku i još je bilo lako naći smještaj, ali onima koji su došli kasnije, smještaj je bilo nemoguće naći – u Dubaiju je jeftinije“, zaključuje Natalija.

**Objavu ovog teksta podržala je Agencija za elektroničke medije, putem Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama u 2022.*

Naslovna fotografija: [WalnutHillCollege](#)/Radnička prava
Tekst napisala:

[Matea Grgurinović](#)

VEZANI ČLANCI

U 2022. štrajkali radnici BBC-a, New York Timesa, Reutersa, Daily Maila...

Život ne bi trebao stati zbog traume

Ukrajinska epidemiologinja radi kao njegovateljica: "Prinudena sam živjeti tu jer se nemam gdje vratiti"

Preporučite članak: